

Бүгү турттарнын пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 159 (12249)

1983 чылдың июль 10, воскресенье

1925 чылда
үндөөлөттүгүн

Өртөө 3 коп

КУШТУМАЛ ЧЕМИНИ БЕЛЕТКЕЛИНЧЕ!

Бо чылын чайнын эгези чаашкынын болганын-дан республиканың кайы-даа булуңунда өт-сиген өажок үнгөн. Ону чогуур үезинде четчири-биле «үжүлел» алыры — хоорайны-даа, көдээни-даа бүгү ажил-ишчилериниң сонгаарлаттынмас соругазы. Келер кышты хүр ажары, мал бажын өстүрери болгаш малдан алыр продукцияны көвүдери, Совет Тываның 40 чыл оюнга тураскааткан социалистг хүлээлгелерин болгаш планын оонал-даларны долдур болгаш ажыр күүседери бо чу-гула кампанияны чеднишкенин эрттиреринден улуу-биле хамаары. Ынчангаш бүгү күштү, арга-дуржу-гуланы ынаар угуларга — партия, совет орган-нарың болгаш хей-ниити организацияларның бө-гүнгү дайынчы соругазы.

Мал чеминиң белеткелиниң үези келген. Ындыг турбуже, дыка хей ажил-агылар бо ажилды ам-дыга чедир эгелевезин, а чамдыктары эгелезе-даа, шоолуг шуудап шыдавай турар. Өт-сиген ам-даа чедир үнүз дээр сеткил оожургадыр хөөннер ке-дизинде барып улуг бергедээшкенин чедирер дээр-зин утуп болбас херек. Мал чемин оон эн-не чу-луктук, сүүзүнүг болгаш хоолдуг үезинде ажаап алыр болгаш ол шынарларын чидирбес кылдыр ону кадаталар ужурулук.

Каа-Хем район — мал чеминиң белеткелинче баштай кирген районнарың бирээзи. Ында «Бү-рен» совхозтун В. Н. Веремьев уурткан витамин-ниң сизген далганы кылдыр эвенозу ажилды эгезин-ден бээр дүн-хүн чок ажилдап келген. Дөрт ээл-чегил оон эвено түзүлүшүн чок ажилдаш, хонукта он тонна чедир продукцияны берип турар. Владимир Салчак, Александр Гончаров болгаш өс-ке-даа механизаторлар АБМ-ни ногаан масса-биле хандырып үзүктелдирбээнер. Олар АБМ-ниң чанында ук массаның курлавырын база тур-гузуп алганнар.

Чөөн-Хемчик районун сизген шөлдеринде ийи чүс хире кижиле, хей техника ажилдап турар. «Чы-раа-Бажы» совхозта белеткен витаминниң сизген далганы чеден тонна чеден берген. СЭКП-ниң XXII съездин аттыг совхозта Дамба Кара-Салдык эве-нозу 50 тонна эки шынарлыг сизген белеткен ал-ган. Бо коллективтерде ажилды организастааны, ажилдаарына таарымчалыг байдалды тургуска-ны үлгерилг, ажилчыларның хей-абыды бедик. «Күш-ажылдың хостуу» совхозта Лаахын Көк-оол-дун, «Шамбалыг» совхозта Ооржак Серен-оолдун уурткан бригадалары база ынаар ажилдап ту-рар. Ындыг бригадалар эвээш эвес. Олардан үле-гер алыры, оларның дуржулгазын непередери чу-гула.

Малга чем белеткээриниң эн-не таарымчалыг үези бо. Ындыг турбуже, Эрзин, Тес-Хем, Бай-Тайга, Өвүр, Тожу районнарың ажил-агылары-ның чамдызы бо бажын ажилче озадала, чам-дызы организаста чок кирип турар. Оон кол чылда-гааны — ук харысчалгалыг кампанияга белетке-лиң кошкак болганында. Мал чеминиң белетке-ли эгелей берген бо хүннерде безин трактор-биле си-ген кезер 170 машина, 138 прессподборщик, 56 грабл септетинмезин туруп турар. Хөвээң салыр дериг-херекселдериниң чүгө 63 хууу септетинген. Витаминниң сизген далганы кылдыр агрегаттарын септетилгенин планы чүгө 67 хуу күсүттинген. Тракторлар септетилгенин байдалы база-ла шоо-дуг эвес. Ажы-биле чугаалаарга, мал чеминиң бе-леткелинге киржир техниканың белеткели эрткен чылдың денелинге чептес болган.

Чыл келген тудум-на арга-дуржулга байыр, машина-техника көвүдээр, ыңдыг болганда ажил-дын бүдүрүкчүлүү база бедир ужурулук. Ындыг бе-дээрге, эрткен чылдың бо үезинде беш муң тонна сизген белеткелтинген турда, бо чылын оон он ка-тап эвээш сизген белеткелтинген. Сенаж салыры болгаш витаминниң сизген далганын бүдүрери база эвээш. Бо чорук партия организацияларының, Со-веттер күүскамнарының болгаш хей-ниити органи-зацияларының дээштиг хемчеглерин дарып алырын негеп турар. Ынчангаш ажил кылып шыдаар бүгү кижилерни мал чеминиң бе-леткелинче мобилизастаар, коллектив, агиткварти-ра болгаш кижиле бүрүзүнге ооналданы бээр, соци-алистг чарышты чогуур денелинге чедир органи-заастаар херек.

Мал чеминиң белеткелинде бригада, эвено бү-рүзүнге партия-комсомол, депутат бөдүктерин бол-гаш улусчу контроль, «комсомолчу прожектор» постулары тургузары чугула. Оларны ажилы паркомнар болгаш партбюролар ууртук болгаш контроль алыр ужурулук. Техниканың турушкун чок ажилдаарыңа, ажилды болгаш продукция-ны шынарлыг болурунче, күш-ажылчы сагылга-чурунну тударыңа кичээнгейни улгаттырар херек.

СЭКП ТК-НЫҢ ПОЛИТБЮРОЗУНДА

Москвага болган совет-ба-рым-герман чугаалажыш-кынынын түңдүлгү СЭКП ТК-ның Политбюрозу ээлчег-лиг хуралында чугаалажып көргөн. Европада айыл чок чоруктуң болгаш СССР-ниң база ГФР-ниң аразына ууш хуусаалыг, бажыг тургузуг, бот-боттарыңа ажилдыг хар-ысчалгалыг хөгжүдериңиң үндөсүн айттырарыңа ха-маарыштыр ГФР-ниң федерал-дыг канцлер Г. Коль бол-гаш ГФР-ниң федералдык канцлериниң оралакчызы, ГФР-ниң дашкык херектер министри Г.-Д. Геншер-биле чугаалажышкынара совет ууртукчуларын принципалдыг туржун СЭКП ТК-ның Политбюрозу чүгүлдү деп көргөн. Москва Керээниң үндөсүн, совет-барым-герман харысчалгаларын улам ылай хөгжүдери дээр Совет Эвилелиниң туржун турары-ның дугайында толугай бил-лип алыр арганы кылдынан чугаалажышкынар болгаш беседалар барым-герман та-лага берип турар, ыңчаарга ол чорук ийи турттарның улустарының эрге-ажыкта-

рынга, бүгү Европаның эрге-ажыктарыңа дүжүн турар. Америк чаа ракеталарына Бармын Европада эккен тур-гузар талазы-биле НАТО-нуң планнарын боттандырып ГФР-ге дайын айылмын күш-телдирер болгаш совет-ба-рым-герман харысчалгалар багай салдары чедирер дээр-зин совет ууртукчулар чугаалажышкынарның болгаш беседаларын үстүндө айткан хуралга демдөлдү. Ам-гы мындай байлаада бодунга оонашкан харысчалгалыг ба-рымдаалар көрүшкөн, Герма-нияны Федеративтг Респу-бликазының чааза бо айттыр талазы-биле тайбынчы эрге-ажыктарыңа дүжүн сар-ымдыг туртуш элээр боор дээрзинге элелдиг совет та-лаан ылергейлээ.

СЭКП ТК-ның май (1982 ч.) Пленумун шиптирлерини күсүлдөсүн хамаарыштыр Политбюро көдээ ажил-агы-ның улус ажил-агының өс-кө ажилды-биле экономика-ны харысчалгалыг сайырагай-жылар дугайында айттырып чугаалажып көргөн. Колхоз-тарга болгаш совхозтарга кал-

барган дагын бүдүрүлгени тургузарыңа бажыг туртуш байддалары хандылар тала-зы-биле хемчеглерин боттан-дырып, көдээ ажил-агының хандырып турар бүдүрүл-гениң база организациялар-ның орулган планназының болгаш херек кырында ажил-агының амыч чурумун өс-көтүрүп, көдээ ажил-агың продукцияны бүдүрүлгениң алыс бедик түңдүлгүниң че-лип алырыңа колхозтарын болгаш совхозтарын хандырып турар белеткел организация-ларынң соонгуурдалганын күс-телдирери бо айттыр тала-зы-биле СЭКП ТК-ның бол-гаш СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң доктаалында айткан. Хандырып турар ажил-агыларында көдээ ажил-агың продукцияны бү-дүрүлгениң немер өлүдөс, ажилдарың болгаш ачы-дуза чедирерин чарыдалгыңа кызыры, а ол ышкан белеткел бүдүрүлгелеринге болгаш организацияларга хамаарыштыр — продукция-ны салып алыр планың күсүл-дөс — колхозтарын болгаш совхозтарын хандырып турар

ШИНЧИЛЕДЕР ЭГЕЛЭЭН

«Салют-7» — «Союз Т-9» — «Космос-1443» комплек-тиң бортунда Владимир Ляхов болгаш Александр Александров оларның ужу-душкуну уламчылаш-шаан.

Эртем болгаш улус ажил-агың соругаларын шиптирлериниң эрге-ажыктарыңа дүжүн хей саныг шиптирлер чору-лары ажапжыг ужудуш-кунуң программаныңа көрдүгөн. Ийи сестен Совет Эвилелиниң деис-күрүн визуаль-инстру-менталдыг хайгааралда-га алмырың болгаш фо-то-чүрүкка тырттыры-ның ажилдары эгелээ.

Таныштырылг уламчылашкыны

КИЖИ БҮРҮЗҮНГЕ...

СЭКП Топ Комитетиниң июнь (1983 ч.) Пленумун шиптирлерин, аңаа СЭКП ТК-ның Чингине секретары эш Ю. В. Андроповтун чуга-алыңа түңдүлгү болгаш айттышкынарын, СССР-ниң Дээди Советиниң сески сес-кизының материалдарын Бай-Тайга районун ажилчы чо-нары, бүгү совет улус-биле бир дөмей, чангыс эл-сеткилдиг улуг чүгүлүшкүнү-биле та-ныжып деткип турар.

СЭКП райкомунун агитация болгаш пропаганда кидиз, районун «Билит» нийтиле-риниң организациязы ажилчы чононарың ортузунга Плену-мун материалдары та-ныштырары-биле район тө-вүндө 24 лекторларын чер-челерге айткан турган. Олар колдуунда партия райкомунун чанында лектор-лар бөдүлүн кижигүнери — харысчалгалыг ажилдакчы-лар. Амгы үеде 36 кезек че-ге таныжылалар болуп эр-кен, аңаа 2800 ажил кижигирип, 108 кижиги боттары-ның санал-ооналарын бер-генер. Пленумун болгаш сессияны материалдары-биле таныжылга ажилдарын «Бай-Тал», «Мурнакчы» совхоз-тарын партия комитеттери организастыг чоруткан.

Коммунистг партияны болгаш Совет чазактың чоң мурунга салып турар соруга-ларыңа сорук кирген рай-онун ажил-ишчилери күрү-неге чартык чылда дүс са-зырын планын июль 20-ге чедир амыч күсүлдөсүн. Рай-онун бот-орутка чарыгалыг септелге-тузук, № 741 КМБ, туугу улустарың, харыс-чалгалыг ажилдарыңа ба-дир, амычрал хандырыл-га эргелелиниң коллективтери чартык чылдың планын ооналдаларың күсүлдү тала-зы-биле күсүленишкенин ажилдаарың.

СЭКП Топ Комитетиниң Чингине секретары, СССР-ниң Дээди Советиниң Президиуму-нун Даргазы эш Ю. В. Андро-п.

Пленум Пленумга программ-ның чугазы бастыг ажилды-ныска чаа утланышкына-нары берип, чаа соругалар-ны салган. Пленумун шип-тирлерин ажилдарга боттай-дырып, күш-ажылдың сагыл-га-чурун улам быжылдап, он бирги беш чылдыг үшкү, өөк чылдыда алган дүдөөлгелер-висти чеднишкенин күсүл-дир, Совет Тываның 40 чыл оюңа күш-ажылды белектер-биле уткуур дээр улук күе-нишкенин ажилдар бис — деп, септелге-тузук усту-гунда туудузуларың мурун-кык бригадаларын, бригадир Мадыр-оол Седуна чугаа-лаш, участка социалистг чарыштын тиклектиң брига-да деп алын улам быжыг ту-луп ажилдаарын алаан.

Ала-чуртун Улуг дайыны-нын киржикчи, тыва эки турачыларын бирээзи хоо-чун партия, советтер ажил-агыңа чоран пенсионер Алексей Сайын-олович Ады-бай мында дээр:

— Дайын айылмын кара-м-биле көрүп, качыдалын чү-теп эрткен болгаш оон кажан-даа капталганын күзөөр мен, Ынчангаш Коммунистг пар-тияны болгаш Совет чазак-тын делегейге тайбынчы дү-жүн алып турар политиказы СЭКП Топ Комитетиниң июль Плену-мунун болгаш Дээди Совет-тин сессиязының материал-дарында улам тодугай-биле илеретилгенин чүгүлдүгү-нүп, септетилгенин ханымында дет-кип тур мен. Чер кыныга тайбынч малай-ла тиле!

Районун күш-ажылдың коллективтеринде СЭКП ТК-ның июль Пленумун бол-гаш СССР-ниң Дээди Совет-иниң сессиязының материал-ларын улам ханы таныштыр-галы уламчыдал, он бедик кудурүшкүнү-биле ажилдап турар.

Б. БАРЕА.

Бай-Тайга район.

КҮҮСЕЛДЕ, ШЫНАР ДЭЭШ

СЭКП ТК-ның июль (1983 ч.) Пленумун, СССР-ниң Дээди Советиниң онуг чыгынын сески сессиязы-ның материалдарын Чөөн-Хемчик районун ажил-агы-ларын, күш-ажылчы кол-лективтерде таныжып өө-рө-нип турар. «Партияны идеология, масса-политиктиг ажилыңың чугула айттыр-галарын дугайында», «Совет Эвилелиниң делегей байла-лың болгаш дашкык поли-тиказын дугайында» ил-ектер талазы-биле Чада-на-нын орук септелге-тузук эргелелиниң күсүлдүгү кел-ген. СЭКП ТК-ның, Совет ча-зактын тайбынч дээр чорудуп турар политиказын дугайы-нда салып болгаш ханы ут-канын таймырны эрге-лелдин назалыгы Б. Опп кылган болгаш Пленумун материалдарын эргелелин бү-гү ажилчылары-биле, бүгү совет улус-биле бир дөмей, чүгүлдүгү-нүп, деткип турарын чугаалаан.

К. МОНГУШ.

КЫМДАА ЧОРГААРЛАНЫР

Школань дооскаш, Анаста-сия Ильина В. И. Ленин ат-тыг «Тыва даг-дугу» комби-наттын арылгал фабриказы-ның бедик сортуге руудал-даг-дугу болбазарлар пети-ниң даг-дугу савалар машин-аның машининиң ажилдыг берген. Аксаялда келген кыс ажил-ишчин болгаш идеялыг улаваанда көрү-зүп, чоруту бүдүрүлгениң му-накчыларың саныга кир-ген. Ону барымдалаш, бри-гадир дептир. Ажилыңа сеткилдени бергенин ийи-ниң хоун дашкык чорук че-же муң тонна «аг хөвө» эр-кен саназары безин берге.

Калдыкың байдалы-биле өске ажилче ийиңер ужурга таварышкан. Амгы үеде ком-бинаттың коллективтг контроль кидизинде контролёрлар ажилдап турар.

Техниктг контролёр кидизинде А. Ильинаны уруу Натаньа база ажилды берген. Анастасия Кузьминична тыва кыс Катя Бүдүтүг дагын-кычкыны. Аңаа мергешкениң чактыгары өөрдүн турар.

А. Ильинаны күш-ажылчы намыры Ак-Довуракка эге-лөө. Урууларың алаам Георгий Ильин — сесарь, уругу уруу Ольга — оператор, Натаньа — контролёр, Шу-тузу ажил-ишчине бергенин, ак сеткилдиг ажилдап турар-кың. Шак мындай өс-бүтө-кө кым-даа чоргаларың арга-жок.

А. РОМАНЮК.
Ак-Довурак хоорай.

бес талазы-биле синааларын делегейге каш улаа юдуртук алыг Совет Эвилели баштаан социалистг чурттар аймак-ны болгаш аймак чок чо-руктуң маддмалы болуп ту-рарын М. Верма ооналап дем-дөгү.

ЛАМАСК. Аж-чем продук-туларыңа болгаш хүн бүрү өргөжөк чугула негеттнер өске-даа бараанарга өртөк-теринг ээлчегли беднишкенин Илривалы болган. Хас, сүт, саржа, эът өртөктери 5 хуу немер өскөн, харылазы ажилдарының төдөсүн, транс-порт чарыгалдары, олар алуа өртөк-үнес аарган.

Каа-Хем районда СЭКП-ниң XXV съездин аттыг сов-хозтун мурунч механика-тору Н. С. Милордов ая-минниң сизген далганы белет-кээринге ажилдаар күзүн ча-жар кок-тараны кестирип, хүн нормазын бүдүн чартык катап амыч күсүлдүп турар.

А. СОКУРОВТУҢ ФОТОЗУ.

СИГЕН ДАЛГАНЫН БҮДҮРЕРИН КӨВҮДЕДИР

Танды районда СССР-ниң 60 чыл аттыг совхоз 1982 чылда витаминниң сизген далганын бүдүрүлгенин планын 2,7 катап амыч күсүлдү. План бугаар 400 тонна бүдүрүп тургаш, 1085 тонна эки шынарлыг сизген далганын бүдүргөн. Оон 34 хууу бирги кластын, 13 хууу ийги кластын, 45 хууу үшкү кластын болган.

Ынчангаш республиканың совхозтарың директорларын мал чем бүдүрүп талазы-биле ораакчыларын болгаш ажил-агыларын АБМ-нерин ууртукчуларын сенина-ул оон совхозтун базалыг эрттирген таарылга эвес. Ол совхоз чангыс АБМ-ниң-даа болгаш, тракторист, оператор-машинист болгаш ажилчы-нар ортузунга ажилды эки организастаанында эртен чы-лын планын ооналданы амыч күсүлдү. АБМ-ни эки септетилген болгаш аңаа хрегээр ногаан массаны үзүк-телдирер чок хандырып кел-генинде ол хонукта 22 шак ажилдап турган.

Семинарга АБМ-ниң брига-дир, оператор-машинист А. М. Гольцов чүве чугаалааш:

— Эрткен чылын планна-вист 2,7 катап күсүлдүп арга-лы болган бис. Кол-ла чүве-АБМ-ни эки септен аламыс-тан чангыс-даа хүн анаа тур-бан болгаш сизген далганын өрттendirип көрбөз. Бо чы-

лын база бир АБМ-ни ажил-лааг кириген болгаш ийи эве-нону тургускаан. Бо сезонда 500 тонна сизген далганын бе-леткээр планда көрдүгөн. Ол ооналданы долдур болгаш амыч күсүлдүп бис.

Совхозтун кол агроному А. И. Сырчинниң аңаа чугаа-лааны болза:

— АБМ-нерин турушкун чокка ажилдаарың, ону но-гаан масса-биле долу ханды-рамың болгаш оон совхоз-теги доктаалма организаста-рың талазы-биле арга-дур-жулавысты солуктууус. Ус-пенка бригадалың коогула мал чем культуураалды күзүн чажар кок тараны, чан-гыс болгаш хей чылдыг сизген-ни тараан. Чангыс чылдыг сизгениң ногаан массаның дөрт улаа амыч төдөсө май, июль эгезинде болгаш тоңчу-зунда, база июль эгезинде та-раанын ол чугаалаан.

Бо чылын ИСК-100-биле ону кезип турар. Ногаан массаны агрегатке МТЗ-80 деп 2 тра-ктор сөөртүп турар. Трактор бүрүзү ГПТС-4 маркалыг трактор тергезин сөөртүп ту-рар.

Семинарның ажиттынар хү-нүнде АБМ ажилдап, баштай-гы сизген далганын бүдүрүп эгелээ. Трактор тергезиниң ишти массаны 20 минут иш-тинде ажилдап кылган. Бир ээлчегде, 10 шак дүргүзүндө,

олар 12—14 тонна далганын бүдүрүп кылып турар.

АБМ-нерин ийи ээлчегиг ажилдарын болгаш продук-цияның төн тоңазынын төле-вириниң дугайында совхоз ди-ректоруңуң бо чылдың июль 22-де үндүргөн № 112 дуажа-лын оператор-машинисттерин ажилдаар черида чарал сабырамында аскал болду. Ынчангаш АБМ-нер ийи ээл-чегиг организастыг ажилдап турар. Ээлчег бүрүзүнде ийи оператор, трактористтер, терге-лер ногаан массаны дескы-лээр ажилчынар бар.

Бүдүргөн сизген далганыга күш-ажылдың төлөвирин деп-шигелгил төлөвир бугаар то-лөр. Ажилдың согул түпсө-ли-биле бүдүргөн продукция-ны санын болгаш шынарын барымдалаш төлөр.

Продукцияны шынары дээр немелде төлөвир: бирги кла-стын дээр немелде төлөвир 60 хуу, ийги кластын — 40 хуу, үшкү кластын — 20 хуу.

Сизген далганын шынары дыка хей чүгүлдөсүн хама-ар-жыр. Ол массаларын чангыс ай дең-дески хөдөктөзүң-ден дүргөп кургаачал. Ынча-ган трактористтер жаткалар-ны болгаш барабаннарны кезер бистерин чидиңип ала-ча чогуур.

АБМ-нерге ажилдап турган-

нар сизген далганы бүдүрер се-зонуг нормаларың күсүлдүк түңдөсүн, оон төлөвирин бү-рү-биле амыч. Эвено бүрү-зүң кылып нормаларын ажилдап кылган. Ынчангаш 125—200 чедир тонна күс-үл-дөс, тарифтиг төлө-вириниң кырынга 25 хууу то-лөр. 201—300 чедир тоннага 50 хуу немелдөө, 300-ден өдүрээр 100 хуу немелде тө-лөвир болду. Шак мындай тө-лөвир ажилчыларын хей про-дукцияны бүдүрүлгени улу-г ийгиңи бээр ужурулук. Ынча-ган эки шынарлыг, хей про-дукцияны бүдүрүлгени олар-ны соонугалы улуу болур.

Сезонун ажилда оларның соонугалың барымдалаш, кадрларын доктаалма быжы-галан. Херек кырында ажил-дап үнер чорук оларда чок. Ажы эртеңгениң 8 шакта эге-лээр. Агрегатты эртен техник-тиг ажаалда кырымы-биле шак иштинде тургузар, он улаштыр дарааында ээлчеге чедир ажилдаар.

СССР-ниң 50 чыл аттыг совхозтун бо дуржулгазы өс-кө ажил-агыларга база үс-гер-чикеж болуру чугаажык.

В. САХАРОВСКИЙ.

Дуржулга станциязын мал чем бүдүрүп кидизиниң эргаскың.

ИЙИ АГРЕГАТ

үнгөн, бир гектардан-на 60 центнер хире ногаан массаны берип турар. Ол тараны кес-кеш, АБМ-нерге витаминниң сизген далганын белеткен ту-рар.

Совхозтун дирекциязы бол-гаш парком мал чемни-ниң белеткелинче бүгү күш-тү мобилизастаан. Суурну чурттакчыларын агитквар-талдар айыл-биле өйлөдөсү-оруктар кидылгаларын, кыш-таглар болгаш фермалар деискээрлериниң үнүштерин кестирип турар. Ындыг че-рлерден үлгеп алыр-буру үнүштерин демиг көк-тараа-

быде хоуу АБМ-нерге дээр-бедилтер.

Витаминниң сизген дал-ганы хергелээр көк-суула-ны дуржулгазы механизатор Илья Сергеевич Милордов кестирип турар. Ол хүнде-ле 15 амыч гектар черинг та-раазын кестирип, ажил но-мазын амыч күсүлдүп турар. АБМ-нериң база-ла дуржул-галыг механизаторлар Г. М. Пермяков, Н. Т. Масленни-ков, Л. Ф. Филлимонов, М. Д. Сапаров олар башкарып, ажилдадып турар.

С. МААДЫ.

КАБУЛ. АКШ баштаан де-лей империализм боо-чек-терин улам элдере бүдүрүп турар. Кара-сагыштың бола-дарын барымдалаш, Вашинг-тон хөгжүп оор куртуулер-ниң ийишкери хөгжүлгөсүн уламчылап, хөгжүлгөсүн болгаш деис-күрүн орундан оларны дүжү-идерин орадылган турар деп, «Кабул аймак» союзуңу айттырарыңа харында

тура, Национал ада-чурт фронтунуң Топ чөвүлө-ниң кижигун, АДР-ниң Са-дыг-уступу палатаның президенти Мирчад Верма медетгези.

АДР-ге улуу чарлааттымаа дайын, Никарагуага болгаш Ангалага шериг интервен-ция, Сальвадордун дайын-чарактары деткип турары чаа шериг базаларын болгаш дүшкүрүлгөсүн чоруктуң ола-дарын тургузарыңа чүткүл салып турар империализм алыс бүдүрүп толарга көрү-зү турар-дыр деп, ол айт-кан.

Боо-чектерин элдере бү-дүрүлгени меңээр болгаш да-роу-чулуктуң немер-честер

А К-К Ө К
«ШЫНААНЫҢ»
Д Ү Ж Ү Д Ү

Он сес тониа продукцияны завод баштайгы 1933 чылдан берген. Ам ол көргүзгүтү ортумак хемчээлүү чүгүл чыгыс нех чедип ап турар. Ам бо хүннерде бо улуг каттыжышкынның экскаваторлары чүртүтү да-гураа болгаш хөмүр-лаш үстүртүтүң ажык ажалдырының 85 хуузу кылар турар. Трансформатор кыңың, термостат кин рельефти, демир-орук дугулары, чыпк үстүртүгө херек демир дер-херекселерни, нефть болгаш газ тымжыккын ажалдырына херек тургузууларкы ол бүдүрүп келген.

— Чалымыларын арын-шайрын көөрүңге ынак мен — деп, Федор Анкееве чугаалаан. — Оларчың салым-чолу бо кайгамчык коллектив-биле колбашкына өөрүр мен.

Н. ПОТАПОВА,

Ы Н

ХАРЫЛЗААЛЫГ АЖЫЛДААРЫНЫҢ ҮНДЕЗИНИ

Чон ортузунга идеологиятун болгаш масса-политиканы ажалды чорутууларынга албан черлеринде районда калбак чектиш кол илгизин база башта турар. Богуңу күл дээрге чүгө кино көр, лекция дыштар, танымал чор эвес, харын каянд: даа култура албан терд болж кижилерин аразында харла-байгалазынын төвү болж журужур. Масса-политиканын төг болгаш култура-чырыдымшык ажалдарын эки-жарат сорула-биде Каа-Хем районун Ийлин-Хак, Бурен-Бай-Хаак, Кок-Хаак, Кундуур, Бурен-Хем ишкаш сууларында социал-култура топтерин тургускан. Олар боттарынын ажалын чагыс ай улаганышкыннн программа баулар чорудар. Оларын ажалы ажалчы чонарын идея-политикти, күш-ажалчы, мөзү-шанар болгаш эстетикти кижиндегизе-жигиздириче, кижилерин чогадычы салым-чолу сай-ырындарыне, дышталыганы организастаарыче улаган. Ош ишкаш култура-чырыдымшык ажалынн хевирле, кадрларын составы таарыш-тыр тургузарыне бүтү ажал-хевиртери улагылар. Култура албан черлерин материалдык баазанын бижы-лаары — кол айтыргыларын бижизди.

Бурен-Алтайда төпүчүк клуб системасы бодунд ажал-ын сегилди оран. Инитизи-малды алдыга, материалдык бааза алаэн бижыккан, клуб албан черлерине болж хевир-челери ажи эрттиринеге чогумчалык байдалдар бар апарган. Районун Култура байжидын методикти кабинетин колз култура одагарын биле сыйы харылаалды. Ажил-хевиртери комплексти тургура-биле чорудар кылдыр тургусканын култура одага-

рының арасына харызлаамы болурун үндөйсиз болу берген. Районуң эң акы жыйындыгы болгон келтирилген култура багчыларын културнакы дурдугага таралым турар. Хову-шөлдөргө таралым турар. Баран болуп талашылган биле Бүрөп-Хематт Сарты. Септин култура ажилдактарынын ажил-чорудугага болуп.

Сарты-Септин социал-култура комплексиң ажилдактары. Комплекстин ажилдактары координация төвү башкарып келген. Ону СЭКП райкомуну пропаганда болмаш агитацияны ийилдирүү эрежелерин орадакчысы С. А. Феронова уадурут турар. Оларнын чорудуп турар ажылы кой талалың. Комплекстин ажил-чорудугагага районун Култура багчымы, библиотекта, музыка школаны, кино четкизи, районуң спорт комитетди, шериг комиссарияны, комсомол райкомун, «Билги» нийттелдиниң район организационсы кирип турар.

Култура багчымы, библиотекта, музыка школаны биле кады солун ажилдарыны кылды чортукан. Улуустарын наймарлы, интернационалды харызаламага хамаарынан солун хемгерлерни чутле район төвөгө зөөс, харин түстү сууларга түскэй план баугара эртиргенде. Кино, кежездер, кинолекторийлер чоң ортуңа масса-политикте ажилдагы чоруларың эпити аралары апарылган.

Колонизи ажил-ишчилеринин култура хандарыгазын богуңу негеделерге дуңгун чорудар лээш чогууп хемгерлерни ал чоруп, сезондук ажилдар үезинде болмаш оксе-дада үездере малчиннарға, таражакыларға, ситенчи-лерге баран болуп келген. Эрткен чылын «Романтиктер» болмаш оксе-дада агиткултур

гадалар чеден ажыг үнүшкүрлөрү организастаан.

Сары-Септат сошала-культура комплексиндег перспективтег ажыг планын 1982-1983 чылдарда боттадырыш чорулар кылдыр боттадырыш СЭПК ТК-ның июнь (1983 ч.) Пленумунун шийитилерин куудейри-биле чон ортузун иделоттуг, масса-пелелерге дүшүр чоруури-биле координация чөөүлө тускай планын алаа хамааржыр организациалар-биле кады ачылдыр кылып турар.

Культура комплексин ССРЭ-ның Ашы-чем программизин пропагандалаа, ону боттадырыш чорулар чугулаа көрүп, перспективтег планын тускусан. СЭПК ТК-ның май (1982 ч.) Пленумунун шийитилерин боттадырыш- кол сорууга апарган. Бу ажылга айнын үшкү пятиязындаа эртин турар чагыс аай политхука-база ачылган келген. Партия, совет, ажыг-агый организациалар уудуткучлары көдө, ажыг-агыйнын специали-нари-биле уужаарышкынари чорууду, айтыр-харым кеезелери чорууду турар. Хоуу ажиллачыларына тускаастаан тускай темалыг кеезелери культура албан черлерине, хоуу тургалдарын-га, стадионнарга чорууду турар.

Социалисттар чарышым, мураккаа коллективтерин, коммунисттер, күш-аай, коллективтерин, коммунисттерин пропагандалаарына чоруну черил эзел берген. Маса-чарыш турар бригадаларын кеезелери, хүндөд амбыраларында радиоре-портларыны кылдыр. Мураккаа-лар-биле уужаарышкынари чорун, мергежил аайы-биле конкурстарын организастаары координация чөөүлө-дүн планында кирген, ону районун Кулутта багын

ны методика кабинеті эртерер. Райондун төп библиотекасы күш-ажылдык кичилерин алдаржытыкан дөстөгелерин чорудуп турар.

Күрүненин болгаш хөйнигиниң өңүзүгүн хумагалыгы, күш-ажылдык болгаш материалдык кулавырларын камналгалыг болурунга кичизидеги ачылдарын чорударын агытуу-торгатадарын репертуарын дөмчитип боттардын келген.

«Кампан, хумагала, сана», «Чидиргелерин болдурубаал» дөт темалыг оюн-көргүзүлдерин чорудуп турар.

Ажылчы чопанын кузтуура заңдырлаганын улам экичелерди, соңурагдар айыл-бизе каттыжымчыларын тургузар, хостуг уешалык төп ачылгал, дышта, нылганы организастарын кузтуура комплексииниң чорудуп турган ачылдарын кол черин ээлэй берген. Боттыгыныг уран чүз коллениттериниң ачылдык нитизин биле багай эвес тургустузган. Уластуу чогаалдыга фестивалынын ийген ээлзөөсүн көргүзүлгелерин чоруп турар.

Совет Тывалың 40 чылдыга тургастаакан боттыгыныг уран чүз фестивалын бо районда организастан турары багай эвес. Кол-ла чүз — жарандарын байлакшыдык идеяныг утка-шынарын халыладарын, чопуну арзымалан таланыттыларын изердин таланыглар дээрин мында билит турар.

Налендарынын төгүдүг байдыгыларын, совет уластуун күш-ажылчы болгаш профессионал байырладарын эртерерин тускай планнар буу-

гаар чорудун турар. Улустун аас чогаалыны хамаарышкы байырлааларыны, көрүдө конкурстарыны, отчёттү конкурстери база организастурар. «Кады ажилда, кады дыйтанш түс» деп солгун программалыг отчугуштарыны культура албан черлерини эрттери келген.

Комсомол райкому. ДОСААФ организастияны, шериг комсариадны база районо кады элөөлөрдү клүбүнүң ажилы балкышы, он алды хардыларга паспорттарыны тышын, шериг-патрюттүг, эрге-хоойлу темаларына бөсөдөлөрү эрттери, профдүг-нышкын келээлери чорудун турар.

Кудутура албан черлерини материалдыг базазын быжыгалаарышта, оларын кадр-балыг четчелээрине, ажил-агийлардан стипендия аларыны өөрдөш чорударыш. ажда ажилды комплексс-таалы арга-биле организаст-таалы арга-биле саздарыг болган. Амгы үзүс Сарыг-Сөтинг культура комплексин бодуучу ажилды СЭКК ТК ны июль (1983 ч.) Пелев-мунуң шийтпирлерини амды-ларалга боттадырар, ону пронагандазаларычте, ажил-чианарыны культура хандырдылганын улам акжиде-рлөчө уламдырар.

В. ХАРЧЕНКО,
райбүксөкомуну культура кидизинин эргекчиэн.

Б. ДИРЧИН,
«Шымыны» корр.

ЧУРУКТАРДА: районпун отчү библиотезасын ажил-дакчылары акжы үзүнде.

В. КАРА-САЛДЫН фото-ларын.

Ю. КОСАРЬКОВТУҢ

Ч А Й Г Ы

ДЫШТАНЫЛГАДА

СЭКІП ТҢ-ның июль (1983 ч.)
Пәнуменун шинтипирлері бис-
серге — башкыларга база
уадуот соруагларын салып ту-
вар. Школачыларын кижиз-
дери база чугула айтырып.
Таңды районунуң Элегес орту-
мак школында күш-ажыл-
дык бешки уадууну калчаар
ортлп турарын бижикседим.

Нинтизи-биле бистик күш-
ажыл болгаш амыштааналга
тагер-теринде 150 ажим
школачылар хаара туттуган.
3—9 класстарын ооренкичи-
лери 30 клжн хой кыгымы

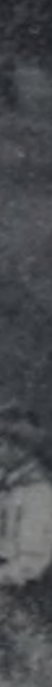
интернэжи чай» деп Фототюд

теле

ИЮЛЬ 10-ДА
БИРГИ ПРОГРАММА
МОСКВАДАН

8.00 — «Үе», 8.40 — Күш-
культураже, чыскаалыңар!
8.55 — Концерт, 9.30 — «Отгу-
рунчук», 10.00 — «Совет Эвде-
лиге бараан бооп тур мен»,
«Эртеги почта», 11.00 —
«Одыяшлы», 12.15 — «Ко-
злун шал», 13.15 — «Му-
зыка кюсюк», 13.45 — 14.00 —
Напсар, 14.00 — Н. С. Тургуев
«Нахлебник», Фильм-шп.,
15.50 — Богу — Балычтыңы
күүү, 16.20 — Балычтыңы
күүүнүңе холбаштыр музыка-
нор дамчындыла, 17.05 —

ИДЕНИЕ

«Экран» системаның ажылы
торник, среда, четверг, пят-
ница, суббота, воскресные
днейнинеде 8.00 шактан эге-
ээр.

**ИЮЛЬ 11-ДЕ
БИРГИ ПРОГРАММА
МОСКВАДАН**

8.00—«Уе». 8.40 — Эртенги
импастика, 8.55 — Чалы-
ларның чогадылгалары. 9.25
— «Апп-чорукчуларның клу-
у». 10.25 — Урулаларга
фильм.—«Ак азыг-лиш». 11.45
— Документалдыг фильм.
11.55 — Телемелдээр. 12.00—
14.15—Чапсар. 14.5 — Теле-
мелдээр. 14.55 — Биле

МУЗЕЙНИҢ ШАҢНАЛЫ

Тываның Алдан-Маадыр атындагы чурт-шынчылык музейининг мурунгу аяк барактары болганы дээш, анык оксенни коммунисттик булга кижизделгенге культуруду ажалдарын илганы дээш база төөгүчүлүк материалдарын хайырап калгаалап турары дээш ажалдарын ач келген, «Бузулган кижиле шаңдыттырар, тузук кылган кижиле торгаттырар» джигир болгай. Номчукуларга Алдан-Маадыр атыг музейиниң шаңжалдарынның дуйлун чугаалап койрей.

БИРТИ ЧЕРГЕНИНГ ДИПЛОМУ

Бу чылдың июнь 5-те бистинг музейиниң хурдаллаз затыга кончук ооручук бузалайду. Тыва АССР-ниң культуру министриси А. Серен, министриниң ораалчызы К. Моисеевич бистинг коллективтиң аныктык чараларына келгенге, бистинг хурдаллаз эрттирдиле. Культуру министриси А. Серен бистинг директорунга окскалдан тускайлап орутуунга бирги чергенинг дипломуун аныкташ. Ол шаңжалдан алган хуруурус мындаг.

АССР-ниң тургустунганын бээр 60 чыл болганына куштур Россиянык Совет Федеративтик Социалисттик республиказынң хамык музаларынң коргудулган чаралар. Ол коргудуге автономнуң областтарын, автономнуң республикаларын болгаш аймактарын кол-кол музейлери тереиз киришкен. Федерация

музейлерини тоогурут ол 60 чыга уткуштур кыгылгаан делегациялар, чорудул турар сурталга ажалларын болгаш турар дээш материалдарын чоюлук чорутууна э каргашуу турарын Организацияг комиссия көргөш, бирги чергенци дипломун Тываның чурт-шннчел музейине типсыр деп шннптиврилэн.

Бистин республиканын ырак-уш черлеринде куртпан турар оюнуша сугли болур чадавас, аныгаша бол дипломун эге арындаа бижээс сөстөрүн номчуурун бараалгаттым.

«Российяг Совет Федеративни Социалистг Республикази.

Совет Социалистг Республикар Эвилелинни тургустунганында бээр 60 чыл болгон онкога уткуштур чоруткан Россиянын хамык музейлерини ажалын хынаар үжүр көрүлдес уугу чединшикенирин көргүссен дээш база ажалчы чопнарын коммунистг ёзуга кижжиздер талазы-бил идепкейли ажалларын чорудул келген дээш Тыва АССР-ни Алдан-Маадыр атгы чурт-шннчел музейине бирги чергенци дипломун типсыр.

Бүгү Россиянын организацияг комитеди.

РСФСР-ниг Культура министрестөөзү.

Тыва музейин Москваның шаңнавын ол-дур, мактааны ол-дур. Алдан-Маадыр атгы

музейде кылган ажалдынга сундуулг кижилер бар деп чүвени бирги черегини дипломат бадыйкат турары ол-дур. Коллекция кечигүүнөрин ол уугушнал өөртүүп, сорук кирип турар.

Бо музейге 17 чыл дургузунда ажалдан келген мен, ол уугушнал бистерини кижини бузгун сорук кириген, улам-улам кызымкаккы чылдарын чүлүч-тур албадан келсир-дур. Бистини Совет чуртка калдым-да ажалдан эки кымыр кижин алдар-атты чедип алып деп чүвени бо уугушнал көргүзүп турар.

Бистини Аллан-Маадыр аттыг музей төс шаңжалдыг. Тыва АССР-ини Дээли Советини Президиумунуң Хундулде-бизини-биле ийи катан шаңжалган музей. Оно ийиз ВЛКСМ Топ Комитетиниң шаңжал бизини, РСФСР-ини Култура министрствозунун шаңжал бизини, Забайкальениң шериг чериниң генерал-майору ат салган шаңжал бизини, Бүгү Россияның тогугчү болгаш културалыңиң тураскаалдар камгалаар ийителелиңиң Тыва республика салбырынң президиуму тывыскал дипломат база бар.

Аллан-Маадыр аттыг музей республикада эл-пе хой шаңжалдан алган коллективтериниң бирээзи бооп турарына роң коллектив кечигүүнөри торгалдашпн турар бис.

М. КЕНИН-ЛОПАН.

• СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ •

Ф У Т Б О Л:
ТЫВЫЗЫКСЫГ апарган

Бир дугаар ээлчэг доозулган
соонда чуртлуу ооч мурунда
эрхтөн дорто бөш чемпионат-
тарыгтэй хайрынгаа-даа илгээ
солуу, тэвхийснээ болуусуу-
рлар турган дээр цагуулаары-
н бүгд барьмадаах бар.
Друктуу чартын эки эрхтэн
дээс бэээр цагуулаарга, са-
нгил бөжөн ажыг хуууэн апкан
омондаларын саны тоо бол-
ом, а оларын аразында ил-
алалары чүгтэ бөш хирс са-
болуу турар.

Шаньдалыг үш черин ээлээр
дээс мурунда турш нэрбөөн
аргылдаа кыткынан, а сола-
аг түнхилд баш бурунгар
агуулаалар кижик ам тивил-
аас боор. Бир эвэс соолгу
ылалдаа эц дээрэ черлерин
элээр дээш маржмын тур-
ан коммандлар эвээш, а дээдн
агаа аргыг каар сорулгалыг
түгчүл тургандар даха хой
турган болза, ам мурындай
илалар делар, бирги чер дээш
илал турварларын саны кө-
дээш, а озал чорун турар-
аар чүгтэ пийн — «Нистру»
иле Куатиснеч «Торпедо».

Бүтүгнэц хүлээп корени,
илалар «Динамо» (Киев),
блхиснеч «Динамо» база
«Спартак» салдчхык ойнаа
турган ший-на харын. Бил-
ааза-даа бөс сезонда дыха хой
омондалар мурунда чыл-
алар эки ойнаа турарын
илмелгээр ужурул бис. Ол
арыг «Жальгир», «Черно-
оренч», «Пактокар», «Зенит»,
«Днепр», «Шахтёр» олар-дыр.
Парынк бол составтары тола-
ткынган, эки ойнакчылары
ор, олур тускый тактикалыг,
ирен, күшүгү ойнааар арга-

Бирги ээлгичин тийпекчи-
лам, мычар чугагалың ча-
гыр бергенис, чаксы чемо-
н «Жалгыргыс» утурбас
команда деп болун көркүс-
малдан баргаш, «Арарат» би-
нес Милкинин «Динамо»га
бийи катан 01 сапта утурга-
ры ою колдуулаа пий-ча-
сы частыргаларың түнсе-
«салым-хууну багы» болан
деп санаар алар. Коман-
да хой сан кинерри-биле ол-
оламмайн-ла турары шык,
пича-ла-даа ол санын дым,
өзөш ээртирп турган (17
июнда 10 мк). Амгы уеде
«Жалгыргыс» эгнсе чурумун
оманда диезе баса чазык ко-
ол чылдан чылде ойнаар сти-
ли оожук-лаа бол, чие кө-
хүдүр оорар.

«Черноморетца», «Пахта-
рунук», «Зениттик», «Диепр-
нук» амгы чеддинкиин эрктен
эюнда-ла белектеткинчи,
арал солун, хогул, таваар
биял биялар апарган.

ИСКА биле Москванын
Торпедо» кайныс-лаа 17
таптар. Олар табланыңча лап-
ал ортузуна чуроп орой.
Пича-ла-даа оларда домей
гүе ко. «Торпедо» тергини
ини эгезиш, кеске оналг соон-
ис ИСКА-ны чели (!) сан мур-
пун турган. Ою соонда ше-
жекиер оур чүткүл үнүпкес,
торпедожулар — кууд.

ИСКА болунун иял составын
алган, ойну хонте берген.
Пича-кычар буттаран мастер-
тер деп биле биле берген ыш-
сы болган, шолге шүптү
минг, ужу-уткалды ойнай
огренер.

Озал болуп турар Киев

таъғидида школачилар баъзи
сиржиш, малчиляр чайлагла-
ниги, хову бригадаларини,
лази суг-бараан фермазини
олун концерти коргуну ба-
ааллактанар.

Өрөдлаге-буауруге брига-
зынын кезиктирери Марина
Донгак (9 кл.), Толюш (9 кл.)
Э.Л.К.) анык механлизатор-
ларныч чар аялар талазы-
ле конкурсуна баытай
ауылга бири черин, он рес-
публикага баш бири черин
п чемпионналар.

Н. ОЮН,
башкы.

Таңды район.

Аныклар киири турар, ол
бону шоолу иделек чок, хой
ини киире алаб, бодунуш
еке бени уттуруптар коман-
да кылдыр көрүскен. «Спар-
тактык» ойлар турарин көөр-
түр, дамагалакчылар-да, хал-
кыкчылылары-да четелетип-
тиш ишкан сагымдарар. Бо
уучтегини тоңуаууде ол ку-
рун-да, дүрген маңдыарын
ада «чидирипкен». Тобиснини
«Динамо» шуут-ла катап
ругустуну турар деп болур,
ада өскерлишкенинер дыка
ойлор, ынчанган он дуу-
дунла баш удур чүве
чуалалар чөле берге. Эрткен
дынн эки чүдүд хойну көр-
скен, бо сезонуи эки эге-
ни «Арабат» хөшертен «ха-
кекыраал» болтурган, онд
уунынада беш уттураш, сийи
пымашкан.

А. ФИЛАТОВ,
СЭТА-нын футбол тайыл-

тин чууду. 17.10—Концерт.
17.35—«Классика-биз унутул-
мызга». Фильм-концерт. 18.50
—Эртем-нентереллиг билимдер
9.30— Бистиң корреспондент-
леривисе чуталал турлар.
10.00 — «Тамчигын» үндүр,
аштар!», 20.15— В. Маяков-
ский «Поэзия». 21.00— «Үс»,
1.35— Документалдык фильм.
2.00— Футболга СССР чемпио-
нады. Динамо» (Москва) —
«Черноморец», 22.45— «Колез-
жылы». Документалдык филь-
м. 23.00—00.45 — Фут-
болга СССР чемпионаты
«Динамо» (Киев) — «Метал-
лист».

Тилмичи ырак-узак район-
ларының чурттагычыларына

Редактор В. С.

УКИНОВ

ИЮЛЬ 10-ДА
«НАЙПЫРАЛ»: «Старик
Соттабыч» 10.00; «Судейств
раском для жизни» 12.00,
15.00, 16.00, 18.50, 21.10 ша-
ртара.

«ПИОНЕР»: «Киносоринки»
10.00, 12.50, «Серебряное ревию»
11.00, 14.20, 16.00, «Вокзал для
онка» 17.40, «Москва слезам
верит» 20.30 шаптарда.

КАХЕМ»: «Почное про-

АГААР

Бөгүн республикага бүрген,
Чамдик райончасыз

18.30 — Ойгазартар филь-
ми, 18.45 — «Наймрал», Моол-
ууусу революцияның тий-
иңи хуңиңе турускаатка
аңымчылга, Тыва АССР-ниң
министрлер Новуледиңи Дар-
зыңи орадакчызы К. С.
Юбуг дамчыдылгак киржир.
19.10 — «Азия төвү», 19.40 —
«Семедзээр», 19.55 — Чар-
задар.

МОСКВАДАН
20.00 — «Тамчытыр удуар,
шутар!», 20.15 — «Делерей
аппарамыз», 21.00 — «Yes»,
21.35 — «Ичтан-ба эйн көр-
иң», Урал-тең телефилм,
22.35 — 22.55 — «Кулаже ча-
лыга» деп документалдыг
баа фильми.

ТАРАВИНИ

«Истинне» 13.20, 15.00, 16.40,
18.10, 20.00, «Нүстесине в
авкажесе горы» 15.01 ша-
кыра.

«ВОСТОК»: «Будьте готовы
к высшей цене» 10.00, «Ко-
мар ползния и маймыл»
13.30, 15.20, 15.40, 17.00, 18.50,
20.40 шакарда.

«НИСЕЙ»: «Тавистыйный
еник» 16.30, «Казачья за-
сала» 18.00, 20.00 шакарда.

«ЧАПЫГ»: «Васёк Труба-
н и его товарищи» 11.40,
кижаже 12.30, 15.00, 17.30,
19.00 шакарда.

Төвүс 18—24 градус чылым,
кызылга бурген, азыр, Дү-
дүн шакарда бичи ча-
сыр, Шат кошкак, Дү-
дүн

ныянкяр кирип турар, ол бо-
нур шовуш ийекек чой, хой
шунг ийекек алас, болушун шон-
гине биег этеу турар. Коман-
да кылдыр көргүсүн. «Спар-
такты» ойлап турарып көр-
сөт, камгалчылары-даа, зал-
кычылары-даа четелетипни
шыккан сагындырар. Бо-
лотчегин тоңучууда ол ку-
рун-даа, дүргөн маңдарын-
даа «чидилерсин». Тбилиснин
«Динамо» шуут-да катап
бүгүстүгүн турар деп бол-
ду да өскерлишкнннн дика
ой, нарын, ынчанга оон ду-
йинала баш удуу чүве чу-
ларынча черле берге. Эрткен
лын эки чүдүд хойну көр-
сөт, бо сезонуи эки эге-
н «Арарат» хосерен «ха-
н» өскыраа болган сөөг
дынала беш уттурган, ийн
йымнашкан.

А. ФИЛАТОВ,
СЭТА-нын футбол таймал-

РЕДАКТОР В. С.

В КИНО

ИЮЛЬ 10-ДА

«НАВЫРА»: «Старик
Лоттибо» 10.00, «Следствие
русским для жизни» 12.00,
16.00, 18.00, 18.50, 21.10 ша-
кирда.

«ПРОПОНЕР»: «Киносборник»
10, 12.50, «Серебряное режис-
сёрство» 14, 14.20, 16.00, «Вокзал для
онки» 17.50, «Москва слезам
верит» 20.30 шакирда.

«КАА-ХЕМ»: «Ночное про-

АГААР

Бөгүн республикага Бүрөт,
Ыр, Чамдык районнарына

ПАРАВИН.

«Истинство» 13,20, 15,00, 16,40, 18,10, 20,00, «Нутеистинство в наизнаеке горы» 11,00 шафтада.

ВОСТОК: «Будьте готовы к вышесте» 10,00, «Космосар полизии и мамин» 13,30, 13,20, 15,10, 17,00, 18,50, 20,40 шафтада.

ЕНИСЕИ: «Таинственний арис» 16,30, «Казачья засада» 15,00, 20,00 шафтада.

ЧАПЫГИ: «Васк Труба» 12,00, «Васк Труба и его товарищи» 11,10, «Кипаже» 12,50, 15,00, 17,30, 20,00 шафтада.

Дудус 18—24 градус чымдыр, (Кызыла бурген, азыр; Дүлүл шафтада бичи чатыр, Дүлүл кошмак. Дүлүл

Редакцияның адрези:

667000. Кызма. Шетипил болгат Кравченко кудумчузу бажыл № 3 Телефонвары: Редакториун 2-24-63, редакториун оралакчыларынын 2-35-24, 2-23-54, харымсалгалы секретарынын 2-23-35, секретариатын 2-23-31, партияж аымдырал болгат уастпур килдизинин 2-31-71, пропаганда болгат совет тургузуз килдизинин 2-37-13, чагга килдизинин 2-41-27, информация килдизинин 2-22-60, культура килдизинин 2-23-54, кедэ ажыл-агый килдизинин 2-21-47, корректорларынин 2-27-41, бухгалтериянын 2-12-45, солун келбей баргыла 2-32-75 телефиче долгаар.

Солун неделяда 6 катап
үнер.

Тыла АССР-дан. Ном үндүрөр чер, полиграфия болгаш ном садынын черктеринин талазы-биле күрүне комитетинин типографиязы. (Кызыл, Щетинкин болгаш Кравченко кудумчузу, бажы № 1).

TC-01505

TC-01505